Запознай се със... сънливеца

Новини | Наука | на 18.11.2025 05:00

Защо говорим за това?

Защото искаме да те запознаем с интересно животинче от нашите гори.

Обичаш ли да ставаш рано? Не? А през зимата?
Хич-хич-въобще?
Тогава сигурно си мечтаеш да бъдеш като някое от онези животни, които спят зимен сън.
Като мечката. Или таралежа.
Или може би... сънливеца!

Да, да, не се шегуваме. Наистина има такова животно. И за разлика от ленивеца (който също има велико име), сънливецът се среща в българските гори.

Сънливецът е вид гризач. Наричат го още съсел. Прилича на мишка, но си прави гнезда по дърветата. Известен е с това, че спи по шест месеца!
През другата половина от годината също не е особено активен. Не решава контролни, не мие чинии, не сгъва дрехи, не бърше прах... Само яде и трупа тлъстинки, които да го изхранват по време на дългия сън. Звучи доста примамливо, а?

Но да започнем отначало. Сънливецът е дребничък, от 6 до 19 сантиметра. Прилича доста на мишките, но се отличава от тях по пухкавата си опашка. Живее предимно по дърветата и е много сръчен в катеренето. Обикновено спи през деня и търчи напред-назад през нощта. Има отличен слух и общува с другите сънливци с различни сигнали.

Какво обича да похапва сънливецът? Ами горски плодове, цветенца, ядки и понякога насекоми. Когато се приготвя за зимен сън, складира малко лакомства около леглото си. После понякога се събужда, хапва и отново заспива. Живот мечта!
Сънливците имат бебета веднъж годишно. Те се раждат мънички и без козинка. Смятат се за пораснали след първия зимен сън. Живеят на малки семейни групи.

Сънливец има в "Алиса в Страната на чудесата", в сцената с чаеното парти. Седнал е точно между Мартенския заек и Лудия шапкар. За съжаление, в най-известния превод, този на Лазар Голдман, животинчето е преведено като "катерица". Може би преводачът го е сменил, защото е смятал, че българските деца няма да знаят какво е "сънливец".
Но ето, за теб това вече не е така!

Сънливец се появява и в една от приказките на писателката Биатрикс Потър (може би я познаваш от "Зайчето Питър"). В нея различни животни, включително и сънливец, имат магазинчета и различни подходи към купувачите - едни им дават продукти на кредит, други вдигат високо цените - всичко с различен успех. Сънливецът държи магазинче заедно със своята дъщеря.

Проблемът е, че не всички стоки са качествени. Свещите например се огъват доста странно. Дъщерята не иска да ги приеме обратно, а сънливецът... той пък изобщо отказва да стане от леглото, за да види какъв е проблемът.
„Така съм се сгушил – повтаря той. – Така съм се сгушил!“
Как да не му завидим. Ето виж как изглежда един хъркащ сънливец в реалния живот:

И представяш ли си, това чудесно същество живее на Витоша, в Стара планина, Средна гора, Родопите... Има четири вида сънливец – лешников, горски, мишевиден и обикновен. За съжаление обаче, първите три вида са заплашени от изчезване. Затова миналата година учени от Българската академия на науките започват да поставят специални къщички за тях. За разлика от къщичките за птици, къщите за сънливци се поставят с входа обърнат към стъблото на дървото. Все пак животинчето не може да лети!

За жалост, хората на село не се радват дотам на сънливците. Да имаш съсели на тавана, значи, че понякога ще чуваш шум, а може и да прегризат някой кабел. Все пак би било много жалко да се убива такова животинче, нали? Затова съветите са да се прегради таванската част с метална мрежа, така че сънливецът (съселът) изобщо да не се заселва там, а да си прави гнездо в гората. Как мислиш?

В българските гори има наистина любопитни животинки. Скоро ще ти разкажем и за други малко познати персонажи сред тях. А междувременно ти пожелаваме скоро да се наспиш като истински сънливец!

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
/book/7013-zapoznay-se-sas-sanlivetsa

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени